

De acceptatie van windmolens is enigszins tanende in de provincie Flevoland. Op die reden wil de provincie nieuwe molens gaan concentreren en, waar mogelijk, overstappen op nieuwe turbines die meer elektriciteit kunnen opwekken.

Klimaatneutraliteit: nog een stap te ver?

Streven naar klimaatneutraliteit

Natuur en Milieu Flevoland, bij monde van directeur Vera Dam, wil graag dat de provincie Flevoland en inliggende gemeenten zich inzetten voor klimaatneutraliteit. 'De ambitie moet omhoog, naar 100 procent. We zijn ervan overtuigd dat dit kan, zeker als je transport buiten beschouwing laat. Naast wind en biomassa is de zon een duurzame energiebron. Het gebruik van zonne-energie is onderbelicht in het provinciaal en gemeentelijk beleid, waarschijnlijk omdat het vrij duur is. Maar hoe meer we gebruik gaan maken van zonne-energie, hoe goedkoper het zal worden. De eerste jaren zijn er stimuleringsregelingen nodig en een ambitieus landelijk innovatieplan.' Net als energiecoördinator Verrips van Almere verwacht Dam dat energiebesparing in bestaande bouw veel rendement zal opleveren. 'In nieuwbouwprojecten kan nog veel meer worden bereikt dan nu het geval is. In de Arena Almere Duurzaam, een samenwerkingsverband van onder andere onze organisatie, de gemeente Almere, woningcorporaties en bouwbedrijven, werken we hiervoor ideeën uit. Marktpartijen willen best verder gaan dan de wettelijke normen, maar krijgen niet altijd voldoende ruimte van de overheid.' Natuur en Milieu Flevoland gaat de nieuwgekozen Flevolandse Statenleden benaderen om hen op het spoor van klimaatneutraliteit te zetten. 'De maatschappelijke aandacht voor de klimaatproblematiek is groot. Alle redenen voor politieke steun. We nemen de politici mee naar concrete toepassingen om te laten zien hoe het kan.'

Steeds meer bedrijven en gemeenten streven naar klimaatneutraliteit ofwel het per saldo niet méér uitstoten van het broeikasgas CO₂. In Flevoland, de windenergieprovincie bij uitstek, ligt de lat nog niet zo hoog. Ten onrechte, vindt Natuur en Milieu Flevoland.

'Nee, de provincie Flevoland heeft in het vorig jaar vastgestelde omgevingsplan niet opgenomen dat de provincie op een bepaald moment klimaatneutraal moet zijn. We zijn realistisch, we streven haalbare doelen na.' Die provinciale doelen zijn volgens senior beleidsmedewerker milieu Geert Jan ten Napel al behoorlijk stevig. 'In 2015 moet de energiebehoefte in Flevoland voor 50 procent worden gedekt met energie uit duurzame bronnen. Ook in 2030 moet deze 50 procent nog worden gehaald, ondanks de verwachte toename van het energiegebruik.'

Flevoland loopt op dit moment in Nederland voorop met de opwekking van duurzame energie: vooral uit wind, en ook steeds meer uit biomassa. De

provincie wil deze koppositie behouden. Ten Napel: 'De 50-procent-duurzame-energiedoelstelling is overigens exclusief het energiegebruik door transport, want als lagere overheid heb je daar nauwelijks vat op.' Wat stelt de provincie in het werk om haar doel te bereiken? Ten Napel: 'Samen met vier van de zes gemeenten in Flevoland voeren we een programma uit op basis van het BANS Klimaatconvenant. Onderdelen daarvan lukken heel goed, andere minder. Om een minder geslaagd voorbeeld te noemen: van het gezamenlijk inkopen van groene stroom is niets terechtgekomen. Wel nemen Flevolandse gemeenten nu groene stroom af van de Huisvuilcentrale (HVC) in Alkmaar. De

Noord-Holland: Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie

Klimaatneutraliteit is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeenten Amsterdam, Heerhugowaard en Apeldoorn (zie kader), ook nog geen beleidsdoel van de provincie Noord-Holland. 'Nieuwe kansen, nieuwe prijzen', zegt energie- en milieudeputerde Albert Moens, doelend op de collegeonderhandelingen na de Statenverkiezingen. 'Op diverse manieren stimuleren we het gebruik van duurzame energie. Niet alleen door projecten 'om de hoek' te subsidiëren, zoals een zonnepaneel bij een zwembad, maar ook door te participeren in een bedrijf dat offshore windturbines ontwikkelt. Dit bedrijf kan inmiddels op eigen benen staan. De provincie verkoopt nu haar aandelen, zodat er weer geld is voor andere initiatieven.' Inclusief de 10 miljoen euro die de aandelenverkoop oplevert, heeft de provincie Noord-Holland zo'n 14 miljoen euro beschikbaar voor deelname in andere duurzame energieprojecten 'tussen uitvinding en productie'. Moens: 'Met dit ontwikkelingsfonds, goedgekeurd door Brussel, kunnen we veel sneller inspelen op innovatieve ontwikkelingen dan wanneer we een bedrijf subsidie zouden verstrekken.' Als het aan hem ligt, komt er in de nieuwe Noord-Hollandse collegeperiode 40 miljoen euro beschikbaar voor het fonds.

Klimaatneutraal is hot!

De precieze doelen en de termijnen waarbinnen zij deze willen halen, lopen uiteen. Maar het aantal gemeenten dat klimaatneutraal wil zijn, groeit gestaag. Onlangs hebben Amsterdam en Groningen zich bij het illustere gezelschap gevoegd. De gemeenten met klimaatneutrale ambities werken ook steeds meer samen, want opnieuw het wiel uitvinden is niet zo effectief. Klimaatneutraliteit kan zich bijvoorbeeld uiten in energiezuinig inkoopbeleid van de gemeentelijke diensten, in woningisolatieprogramma's, in strenge energie-eisen voor nieuwbouw. Handige tips staan in de brochure Slimme gemeenten kopen klimaatvriendelijk (2006), van Milieudefensie en het Klimaatverbond. Zie www.milieudefensie.nl/klimaat en www.klimaatverbond.nl. Gemeenten en provincies die al eerder subsidie hebben ontvangen op basis van de Subsidierегeling BANS Klimaatconvenant - en dus een financieel steuntje in de rug hebben gekregen voor hun klimaatbeleid - kunnen in aanmerking komen voor een vervolgsubsidie. Zij kunnen tot 1 september 2007 een aanvraag indienen. Zie www.senternovem.nl/UBR.

Succesvol initiatief Een succesvol gezamenlijk initiatief is de actie 'Flevoland Bespaart'. Deze actie richt zich niet direct op het gebruik van duurzame energie, maar op energiebesparing. Op de website www.flevolandbespaart.nl kunnen Flevolandse terechtigden voor een energie-scan van en een energielabel voor hun woning, en voor tips en adviezen om hun energiegebruik terug te dringen. 'Typisch een actie die goed past binnen het gedachtegoed van het Nieuw Flevolands Peil', vertelt Ten Napel, verwijzend naar het manifest waarin overheid en marktpartijen in Flevoland afspraken hebben gemaakt over goed bouwen en prettig wonen. 'Jammer genoeg kan de provincie Flevoland de energiebesparingsactie niet ondersteunen door gratis spaarlampen te verstrekken. We hebben geen geld, in tegenstelling tot de provincies die aandeelhouder zijn van een energiebedrijf.' Om de doelstelling voor duurzame energie te kunnen halen, zet Flevoland in op het moderniseren van de wind-energieopwekking en op het stimuleren van de vergisting van biomassa. 'De acceptatie van windturbines is enigszins tanende', vertelt provinciaal medewerker Ten Napel. 'Ze staan overal verspreid in de polders en bepalen in grote delen van de provincie het land-

schaftsbeeld. Dat is misschien een beetje te veel van het goede. We willen het opwekken van windenergie opschalen en tegelijkertijd de turbines op een beperkt aantal locaties concentreren. Door technische ontwikkelingen kunnen we met minder molens eenzelfde hoeveelheid - of zelfs meer - energie opwekken.'

Actie in Almere Net als de provincie Flevoland streeft de gemeente Almere niet naar volledige klimaatneutraliteit. 'Jammer', vindt gemeentelijk energie- en klimaatcoördinator Ad Verrips. 'Maar onder druk van de klimaatverandering en de enorme publiciteit over dit onderwerp kan het politieke tij keren. Het lijkt mij trouwens lastig om een definitie voor klimaatneutraliteit af te spreken. Wat reken je allemaal mee? Naast elektriciteit ook gas en warmte?' Hoewel de ambitie naar de mening van Verrips hoger mag, doet Almere het nodige op het gebied van energiebesparing en het toepassen van duurzame energie. 'Bijvoorbeeld in de nieuwbouwwijk Almere-Poort. Daar is een CO₂-reductie bereikt van 90 procent! Overigens zonder dat de geplande biomassa-centrale is gerealiseerd. Het bouwen van die centrale zou leiden tot veel hogere aansluitkosten

voor de nutsvoorzieningen dan normaal. Dat was onaanvaardbaar voor de politiek. De beoogde CO₂-reductie wordt nu gehaald doordat Almere-Poort gebruikmaakt van de restwarmte van de Diemercentrale.' Nieuwe kansen liggen er in het stadsdeel Almere-Hout, waar twintigduizend nieuwe woningen zullen verrijzen. Ook voor deze stadsuitbreiding bestaat in beginsel de ambitie om de uitstoot van CO₂ tot een minimum te beperken. 'Maar', zegt Verrips, 'het is lastig om een strengere energieprestatienorm te hanteren dan het Bouwbesluit voorschrijft. Marktpartijen staan hier niet altijd bij te juichen.' Almere is een relatief jonge stad, met over het algemeen redelijk goed geïsoleerde woningen. Maar de ontwikkelingen op het gebied van energiebesparing gaan hard en is er ook in deze 'oudbouw' winst te halen. Verrips: 'Het energiegebruik kan in veel gevallen flink omlaag. Ik verwacht veel van Flevoland Bespaart, de energiebesparingsactie die we samen met de provincie en Milieu Centraal uitvoeren. Ik heb niet de illusie dat iedereen gelijk aan isoleren slaat, maar wel dat mensen ideeën krijgen waardoor ze hun energiegebruik in kleine, haalbare stappen verlagen.' ■